

اگر خالق‌لار آزادلیق ایسته مزسه لر: «خالق‌دان قورخو» دان مراقبت سیاستینه

10 مرداد 1405

فرشید مقدم سلیمی بو یازی‌سیندا اصلی «اگر خالق بۇندولوک ایسته سه نه‌اولاجاق؟» باشلیغی ایله، «اضطرار دۇنمی دفترچه‌سی» حاقیندا بیر تلویزیون منظره‌سی و یاشار دارالشفا طرفیندن رفراندومون تنقیدی ایله باشلاییر تا temel بیر سورغویا یئتسین: اگر خالقین اکثریتی گرچکدن استبدادی و کؤله‌لیگی ایسته سه نه‌ائتمه‌لی؟ او ایلك اۇنجه بیر پادشاهلیق مۇدافیعه‌چی‌سینین ادداسینین تناقضونو گۇستریر کی دئییر جومهوری‌چی‌لر «جومهوریتی خالقا تحمیل ائتمک» ایسته بیرلر، چونکی «خالق اۇز خالقینا تحمیل ائتمک» منطقى باخیم‌دان مومکون دئییل، آما بونون عوضینه بو ایمکان وار کی استبداد یا پادشاهلیق آزادلیق ایسته یین خالقا تحمیل اولونسون یاخود اۇز خالق، بیلerek یا دا قورخودان، استبدادی طلب ائتسین.

یازیچی سونرا حسین قاضیانین همین میزگرده‌کی مۇقعینه توخونور و گۇستریر کی قاضیانین اساس مسئله‌سی ایسلام جومهوریتی‌نین احتمالی سقوطوندان سونرا «نظم و حاکمیت قوروملارینین قورونماسی» و پوزغونلوغون قارشى‌سینین آلینماسیدیر؛ او نظم کی بوگون اساساً انتظامی و امنیتی گوجلرین زورونا دایانیر. بو چارچوبدا، پهلوی‌نین سیخ‌چی آپاراتلارینین وفادارلارینین تئزجه اۇزونه کئچمه‌سی طرحی، قاضیان باخیم‌دان اصولی باخیم‌دان مسئله‌لی دئییل، تکجه عمل باخیم‌دان چتین‌دیر و انقلاب‌دان سونراکی داغینیق گوجلره گؤره ایشلر دئییل؛ سلیمی بو یاناشمانی محافظه‌کارلارین «انقلابی یاریم‌چیق» ایسته یین باخیشینین بیر نومونه‌سی بیلیر: خالقین گوجو ایله آغداریش، آما خالق همین کئچمیش سیخ‌چی ماشین واسطه‌سی ایله تئزجه ائولرینه قایتارماق.

دبامدا، سلیمی محافظه‌کارلارین اورتاق سۇزونو باریق‌لادیر: «خالق عومومیتله تهلوکه‌لی‌دیر»؛ بو سببدن، اونلارین سیاستی حۇکومتین خالق‌دان قورخوسونو خالقین اۇزوندن قورخوسونا چئویرمک‌دیر. او بو منطقى «اۇزوندن قورخو»‌نون دینی و روحی کؤکلری ایله باغلی‌لاییر: مسیحیت‌ده ایلك گوناہ تعلیمی و ایسلامدا «نفس اماره» مفهومو، خالق اۇز ایستکلریندن قورخودان و اونلاری دینی اقتدارین و سونرا دۇولت و سرمایه‌دارى اقتدارینین قوجاغینا ایته‌لین گوج تکنولوژی‌لرینین نومونه‌سی‌دیرلر. اونون دئدیگینه گؤره، فاشیزم ایکی قورخونون قاریشیغیندن یارارانیر: اۇزوندن قورخو کی باشقاسینا (اقلیت‌لره) نفرت کیمی اۇزگوله‌نیر و اۇزوندن قورخو کی رهبره حئیرانلیق عاطفه‌سینده تظاهر تاپیر.

یازیچی بورادا اساس بیر فرقی اورتایا قویور: محافظه‌کارلارین «آزاد خالق‌دان» قورخوسو آزادلیق‌چی گوجلرین «آزاد اولمایان خالق‌دان» قورخوسو قارشى‌سیندا؛ او خالق کی گۇرونوشده بیر رژیمین زنجیریندن قورتولوبلار آما عاطفی و سیاسی سطح‌ده یئنی بیر گوجه کؤله‌لیگی و باش آیمه‌یی ایسته بیرلر و اکثریتین رأیی ایله، هم اۇزلرونو هم ده باشقالارینی زنجیره وورابیلرلر. او ۵۷ انقلاب‌بندان سونرا سئندجین بمباران اولونماسینی و یئنی حۇکومتین شاهنشاهلیق اردوسوندان ایستیفاده ائتمه‌سینی خاطیرلاتماقلا، گۇستریر کی بوگون پادشاه‌چی‌لارین طرحی «آغداریشا قدر خالق انقلابی، سونرا انقلابا سون قویماق اوچون سیخ‌چی آپاراتین چالیشدیریلماسی» الگوئین

تکراریدیر؛ بو دفعه داها گلیشمیش کنترول و سیخیجی تکنولوژیلی ايله.

سولار و جومهوری چی لرین آزادلیغی و جومهوریتی «تحمیل» ائده بيله جگی سورغوسونا جاواب اولاراق، سلیمی تأکید ائدیر کی آزادلیق منطقی باخیمیندان تحمیل اولونان دئییل و قابقدا ایکی یولدان آرتیق یوخدور: بیرینجی، لنینیزم یولو کی اوندا «آیدین» بیر اقلیت اؤزونو خالقین خارجینده قویور و آیدینلاتماقدا باشاری سیز اولدوقدا، «یاخشی حؤکومتی» زورلا و فربيله «جاهل» توده یه تحمیل ائدیر؛ ائله بیر یول کی تاریخی تجربیه سی دیکتاتوره و گئیش شیدته گتیریب چیخاریبدیر. ایکینجی، اسپینوزادان ایلهام آلاراق چئکدیگی یول: کؤله لیک ایستیگونو یارادان ساختارلاری و عاطفه لری آنلاماق، چونکی کؤله لیک نادانلیقدان آرتیق، «کؤله لیک ایستیگی» نین و اؤزوندن قورخو، باشقالاریندان قورخو و «آتا، شاه یا رهبر» حئیرانلیق کیمی عاطفه لری محصولودۇر.

بو اسپینوزایی طرحده، «کونش» تکجه گوجدن آنلايیش آلیر و قورخو انفعالاتینین اؤستوندن گل مک تجربی و گونده لیک حیاتلا درگیر اولان بیر آراشدیرمانی طلب ائدیر: هانسئ ایتقصادی، سیاسی، عائله وی، اؤیرتیم و محله ساختارلارینین قورخونو و اضطرابی یئنیدن یاراتدیغینی و نئجه بیر تشکیل لنمه لری و بدیل ایلیشکولرین هم بیرلیگی، گؤهنی، باشقاسینی سئومه یی و آزادلیق سئومه یی گوجلندیره بيله جگینی اراشدیرماق. سلیمی تأکید ائدیر کی بئله بیر آراشدیرما ساده جه آکادمیک یا حاضر نسخه لره دایانا بیلمز، بلکه قروپلارجا، تعاونی لرده، مراقبت شبکه لرینده و هم زیست لیبین یئنئ فورمالاریندا عمل لی سیناق-خطانی طلب ائدیر.

سوندادا، او سول گوجونه خطاباً آچیق لاییر کی اگر بو گوج انقلابین احتمالی صاباحیندا تکجه «بیض دئدیک و هئچ کیم قولاغ آسنامه» دییه گیلهن مک ایسته میرسه، گرک بوگوندن یوخاری داکی ائتلافلارا و دؤولتی تسخیر ائتمه یه وسواس لی یاناشماقدان اؤزگه، محله، ایش یئری، اؤیرتیم و مراقبت و دوستلوق شبکه لری سطحینده داغینیق و خیردا کونش چیلیک اؤسته ر سرمایه قویه. «انقلابی معلم» فیگورو یئرینه، «دوست» یا «پرستار» فیگورونو اؤنجه ریر: ائله بیر کس کی افسرده اینسانا ساده جه پیادا گئتمه یی توصیه ائتمیر، بلکه اونونلا بیرلیکده یولا دوشور؛ ائله بیر الگو کی سولون کؤهنه داغ چی لیک و هم بیرلیک عنعنه لرینی خاطیرلادیر و سیاسی گؤست لحظه لرینده شورالارین و دموکراتیک اؤز-اؤزونو تشکیل لندیرمه فورمالارینین دوغوش یئری اولاییلر.

دلیل لری، دلیل ظرافت لرینی و یازیچینین نظری رجوع لارینی تام آنلاماق اوچون، توصیه ائدیریک بو یازی نین تام متنی اونون اصلی وب سایتینده، «رادیکال دموکراسی»، اوخویه سین.